

NỘI DUNG SINH HỌC 12 TỪ NGÀY 28/3-2/4/2022

Bài 41: DIỄN THỂ SINH THÁI

I. KHÁI NIỆM VỀ DIỄN THỂ SINH THÁI

Diễn thể sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn tương ứng với sự biến đổi của môi trường.

II. CÁC LOẠI DIỄN THỂ SINH THÁI: có 2 dạng diễn thể chủ yếu

1. Diễn thể nguyên sinh (sơ cấp)

- Diễn thể nguyên sinh là diễn thể khởi đầu từ môi trường chưa có sinh vật.

- Quá trình diễn thể diễn ra theo các giai đoạn sau:

+ Giai đoạn tiên phong: Hình thành quần xã tiên phong.

+ Giai đoạn giữa: giai đoạn hỗn hợp, gồm các quần xã thay đổi tuần tự.

+ Giai đoạn cuối: Hình thành quần xã ổn định (đỉnh cực).

VD: Diễn thể sinh thái hình thành rừng cây gỗ lớn, diễn thể ở đầm nước nông,...

2. Diễn thể thứ sinh (thứ cấp)

- Diễn thể thứ sinh là diễn thể xuất hiện ở môi trường đã có một quần xã sinh vật sống.

- Quá trình diễn thể diễn ra theo sơ đồ sau:

+ Giai đoạn đầu: Giai đoạn quần xã ổn định.

+ Giai đoạn giữa: Giai đoạn gồm các quần xã thay đổi tuần tự.

+ Giai đoạn cuối: Hình thành quần xã ổn định khác hoặc quần xã bị suy thoái.

VD: Diễn thể dẫn đến quần xã bị suy thoái tại rừng lim Hữu Lũng tỉnh Lạng Sơn.

(Ngoài ra trong thiên nhiên còn gặp một xác sinh vật bị phân giải bởi sinh vật khác gọi là diễn thể phân hủy)

III. NGUYÊN NHÂN GÂY RA DIỄN THỂ

1. Nguyên nhân bên ngoài: Do tác động mạnh mẽ của ngoại cảnh (có cả con người) lên quần xã làm biến đổi quần xã.

2. Nguyên nhân bên trong: Do sự cạnh tranh gay gắt giữa các loài trong quần xã làm biến đổi quần xã và ngoại cảnh. Nhóm loài ưu thế đóng vai trò quan trọng nhất trong diễn thể. Tuy nhiên nhóm loài ưu thế đã “tự đào huyệt chôn mình”

IV. TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC NGHIÊN CỨU DIỄN THỂ SINH THÁI

Giúp hiểu được quy luật phát triển của quần xã sinh vật → có thể bảo vệ, khai thác hợp lý các nguồn tài nguyên thiên nhiên và khắc phục những biến đổi bất lợi của môi trường.